

TYGODNIK WILEŃSZCZYŻNY

www.tygodnik.lt

DZIŚ

w numerze m. in.

- Szybciej dojedziemy pociągiem do Warszawy **str. 2**
- Złote Gody Krystyny i Czesława Makarskich z Jurgielan **str. 4**

- Święto sportu sprawnych inaczej „Jesteśmy” w Podbrzeziu **str. 6**

Rota

- W Wilnie zakończyły się Opieki Matki Bożej Ostrobramskiej **str. 1**
- W DKP odbył się XXVIII Festiwal Teatrów Szkolnych **str. 1**

PRENUMERATA 2024

**Do 19 grudnia
trwa prenumerata
na styczeń
2025 roku.**

**Za 1,93 euro – miesięcznie
za 23,12 euro – rocznie
(indeks 0233);
dla emerytów i osób
niepełnosprawnych –
1,85 euro – miesięcznie
za 22,18 euro – rocznie.
(indeks 0322)**

W KAŻDYM NUMERZE:

ROTA

DODATEK
HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY
DLA POLAKÓW NA LITWIE

Konferencja „Polskie dziecko w polskiej szkole” w DKP w Wilnie

„Wspólnym wysiłkiem sprostamy wyzwaniom”

FOT. MARLENA PASZKOWSKA

O aktualnościach polskiego szkolnictwa na Litwie – wyzwaniach, osiągnięciach i problemach, które wymagają pilnych rozwiązań – mówiono podczas konferencji oświatowej „Polskie dziecko w polskiej szkole”, zorganizowanej już po raz 27. przez Wileński Rejonowy Oddział Związku Polaków na Litwie.

Konferencja odbyła się w piątek w Domu Kultury Polskiej w Wilnie i zgromadziła za-

(Ciąg dalszy na str. 5)

W tym roku choinka będzie najdroższa w Wilnie, najtańsza w Kłajpedzie

Przygotowujące się do świąt duże miasta w kraju już zaplanowały, kiedy zapalą bożonarodzeniowe drzewka. Najdroższa choinka będzie w tym roku w Wilnie, najtańsza w Kłajpedzie.

(Dokończenie na str. 2)

AWPL-ZChR z partią chłopską utworzyła wspólną frakcję w Sejmie

13 listopada odbyło się posiedzenie Rady Naczelnej Akcji Wyborczej Polaków na Litwie – Związku Chrześcijańskich Rodzin, która zaaprobowała propozycję tworzenia przez posłów Jarosława Narkiewicza, Ritę Tamašunienė i Czesława Olszewskiego wspólnej frakcji z partią chłopską pod wspólną nazwą „Frakcja Chłopów-Zielonych i Związku Chrześcijańskich Rodzin”.

Przez obie partie została też potwierdzona deklaracja ideowa wspólnej frakcji, której podstawo-

we punkty to: wartości tradycyjnej rodziny, wartości chrześcijańskie,

(Dokończenie na str. 3)

Prezydent Litwy o zgodzie USA na atakowanie przez Ukrainę celów w Rosji

Decyzja prezydenta USA Joe Bidena o udzieleniu zezwolenia Ukrainie na użycie amerykańskich pocisków do ataków na cele w Rosji to „decydujący moment” w walce z Kremlm – ocenił prezydent Litwy Gitanas Nausėda.

„Ten dzień nadszedł! [...] To decydujący moment w walce z agresorem, jakim jest Rosja. Pokoju nie można osiągnąć poprzez słabość, pokój nagradza silnych” – napisał Nausėda na portalu społecznościowym X.

W niedzielę wieczorem agencja Reutera, powołując się na kil-

ka źródeł zapoznanych ze sprawą, podała, że administracja prezydenta Bidena dała zielone światło Ukrainie na wykorzystywanie amerykańskiej broni do rażenia celów w głębi Rosji.

Jak przekazał Reuters, Ukraina ma w nadchodzących dniach przeprowadzić pierwsze ataki dalekiego zasięgu przy użyciu pocisków ATACMS o zasięgu około 300 km. Na zmianę decyzji USA miało wpłynąć rozmieszczenie na froncie przez Rosję północnokoreańskich wojsk lądowych.

Fot. Marlena Paszkowska

Polscy i litewscy strażacy zacieśniają współpracę w dziedzinie zapobiegania sytuacjom kryzysowym

13-14 listopada w Kownie odbyło się ósme posiedzenie Grupy roboczej ds. ochrony ludności i ratownictwa w sytuacjach kryzysowych. Wzięli w nim udział przedstawiciele straży pożarnej Litwy i Polski.

Podczas spotkania omówiono inicjatywy litewskiej i polskiej straży pożarnej, zwłaszcza w regionie przygranicznym, których celem jest wzmocnienie współpracy w zakresie zapobiegania sy-

tuacjom ekstremalnym oraz przygotowanie do wspólnych działań ratowniczych i likwidowania skutków sytuacji ekstremalnych.

Grupa robocza analizowała inicjatywy krajów w zakresie bezpieczeństwa cywilnego, zwalczania klęsk żywiołowych, zagrożeń i niebezpieczeństw chemicznych, biologicznych, radiologicznych i nuklearnych. Wymieniano się też doświadczeniem w zakresie bezpieczeństwa pożarowego budyn-

ków i terenów otwartych.

Podczas spotkania postanowiono zacieśnić współpracę w zakresie ochrony ludności, podzielić się wiedzą i doświadczeniem w walce z klęskami żywiołowymi, zagrożeniami chemicznymi, biologicznymi, radiologicznymi i nuklearnymi.

Kolejne spotkanie grupy roboczej odbędzie się w 2025 roku w Polsce.

Na podst. pagd.lrv.lt

W tym roku choinka będzie najdroższa w Wilnie, najtańsza w Kłajpedzie

(Dokończenie ze str. 1)

Jak podał stołeczny samorząd, w tym roku miejska choinka będzie kosztować 118,7 tysięcy euro (z VAT), w zeszłym roku natomiast jej cena wynosiła około 30 tysięcy euro mniej – prawie 90 tysięcy euro. Zapalenie choinki na Placu Katedralnym nastąpi 29 listopada, samorząd nie zdradził szczegółów projektu choinki.

Tego samego dnia choinka zaświeci się także w Poniewieżu. Jej cena wyniosła 42 tysięcy euro (z

VAT), będzie miała 18 m wysokości i zbudowana z naturalnych gałązek jodły. Ozdobią ją trójwymiarowe dekoracje w kształcie rombów i 8 tysięcy lampek.

W tym roku kowieńska choinka, podarowana przez mieszkankę miejscowości Šilainiai, stanie na placu Jedności. Koszt udekorowania 18 metrowego drzewa to 80 tysięcy euro (z VAT). Zapalenie lampek nastąpi 23 listopada.

W tym roku najmniej środków wydano na choinkę porto-

wego miasta, jej cena to nieco ponad 10 tysięcy euro. Już dziewiąty rok mieszkańcy ofiarowują miastu portowemu naturalną jodłę, tym razem będzie ona pochodzić z wioski Jakai, leżącej niedaleko Kłajpedy. Ceremonia zaświecenia choinki zaplanowana jest na ostatni dzień listopada.

7 grudnia zaplonie naturalna choinka w Szawlach. Na dekoracje wydano 38 tysięcy euro, będą one również wykorzystane i za rok.

Posłowie wybrali przewodniczącego Sejmu

Saulius Skvernelis, lider Związku Demokratycznego „W imię Litwy”, został wybrany na przewodniczącego Sejmu XIV kadencji.

Jego kandydaturę poparło 107 posłów, 19 było przeciwko, 10 parlamentarzystów wstrzymało się od głosu, a jedną kartę do głosowania uznano za nieważną. Saulius Skvernelis był jedynym zgłoszonym kandydatem na stanowisko szefa parlamentu. Jego kandydaturę zgłosiła 82-osobowa grupa posłów z różnych partii. Kandydatura na przewodniczącego Sejmu została uzgodniona przez koalicję rządzącą, którą tworzą trzy partie: Partia Socjaldemokratyczna, Związek Demokratyczny „W imię Litwy” i partia „Świt Niemna”.

Saulius Skvernelis jest doświadczonym politykiem, z wykształcenia jest inżynierem i prawnikiem. W latach 2011-2014 był Komisarzem Generalnym Policji. Od 2014 do 2016 roku pełnił funkcję ministra spraw wewnętrznych. W 2016 roku w szeregach Związku Chłopów i Zielonych trafił do Sejmu i został premierem. W latach 2020-2024 był posłem, a w roku 2022 został przewodniczącym nowej partii pod nazwą Związek Demokratów „W imię Litwy”.

Podczas inauguracyjnego posiedzenia nowego Sejmu posłowie wybrali też 6 wiceprzewodniczących parlamentu. Zostali nimi: socjaldemokraci Rasa Budbergytė, Orianta i Juozas Olekas, Agnė Širinskienė z partii „Świt Niemna”, konserwatystka Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, i Viktorija Čmilytė-Nielsen z Ruchu Liberalnego.

Fot. Kancelaria Sejmu RL/ Olga Posaškova

Szybciej dojedziemy pociągiem do Warszawy

LTG Link, spółka transportu pasażerskiego Grupy LTG, przedstawia nowy roczny rozkład jazdy pociągów, który zacznie obowiązywać od 15 grudnia. Zaplanowano więcej rejsów na najpopularniejszych trasach, pasażerowie szybciej dotrą do Kłajpedy, Kowna, Warszawy i Rygi. Na trasie Wilno–Ryga–Wilno planowany jest przystanek w Radziwiliszkach (lit Radviliškis).

Jak podano, zmiany w rozkładzie pociągów wprowadzono z uwagą na obecne i planowane potoki pasażerskie, stan infrastruktury.

Będą szybsze dwie trasy międzynarodowe – pasażerowie dotrą do Warszawy o pół godziny szybciej niż do tej pory, a z Wilna do Rygi będzie można dojechać w niecałe cztery godziny. Nowy rozkład jazdy przewiduje jeszcze jeden przystanek – mieszkańcy Radziwiliszek będą mogli ze swojego dworca kolejowego dojechać do stolicy Łotwy.

Od 15 grudnia pojawią się dwie nowe trasy: Szawle – Kłajpeda i Wilno – Wołczuny. Oczekuje się, że mieszkańcom Wołczun (rejon wileński) wygodniejsze będzie dotarcie do miejsca pracy w Wilnie pociągiem, dlatego wyjazdy zaplanowano wcześniej rano i po godzinach pracy. Zgodnie z nowym rozkładem w sezonie letnim planowane są dodatkowe rejsy z/do Trok, Ignaliny i Kłajpedy.

Na podst. Itglink.lt

**TYGODNIK
WILEŃSZCZYZNY**

Wydanie internetowe:
www.tygodnik.lt

Zespół redakcyjny:
Andrzej Kotowski
Jan Lewicki
Teresa Strumiło

Współpraca:
Monika Urbanowicz

Zygmunt Żdanowicz, radny
samorządu rejonu wileńskiego

Opracowanie komputerowe:
Stawomir Subotowicz

Wydawca:

ZSA „Rejspa” Kalvines 5,
Sużany, rejon wileński
Kolegium redakcyjne

Adres do korespondencji:

LT-09318 Wilno
tel./fax 275-31-66, e-mail: rejspa@rejspa.lt

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

AWPL-ZChR z partią chłopską utworzyła wspólną frakcję w Sejmie

(Dokończenie ze str. 1) sprawiedliwość społeczna, poszerzenie kompetencji samorządów, wzmacnianie polityki prorodzinnej.

Na pierwszym posiedzeniu nowo wybranego Sejmu 14 listopada zostało ogłoszone utworzenie

nowej frakcji dwóch partii parlamentarnych - Litewskiego Związku Chłopów-Zielonych i Akcji Wyborczej Polaków na Litwie - Związku Chrześcijańskich Rodzin pod wspólną nazwą „Frakcja Chłopów-Zielonych i Związku

Chrześcijańskich Rodzin”.

Starostą nowej frakcji, liczącej 11 posłów, została wybrana Aušrinė Norkienė, zastępcą – Rita Tamašunienė. Kierowanie frakcją będzie się odbywało na zasadzie rotacji.

Mieszkanki Solecznik oraz Wilna padły ofiarą oszustów

Oszuści telefoniczni oszukali dwie kobiety na znaczne sumy pieniędzy – mieszkanka Solecznik straciła 18 tysięcy euro, a mieszkanka Wilna – ponad 19 tysięcy euro.

Jak podała policja, w sobotę około godziny 10.20 w Solecznikach przy ulicy Balińskiego, kobieta (ur. 1953 r.) odebrała telefon od nieznanego mężczyzny, który podstępem wyludził od niej 18 tysięcy euro.

W sobotę otrzymano także zgłoszenie, że 15 listopada około 14.20 w Wilnie do kobiety (ur. 1938 r.) zadzwoniły nieznane osoby, które przedstawiły się jako przedstawiciele „Google” i banku i oszukały ją na kwotę 19 654 euro.

W sprawie obu oszustw policja wszczęła wstępne dochodzenie.

Na podst. ELTA

17-latkowie będą sprawdzani pod względem zdolności do służby wojskowej

Od 1 stycznia 2025 roku młodzi ludzie, którzy ukończyli 17 lat, będą zobowiązani w ciągu miesiąca zgłosić się do Służby Poborowej Wojska Litewskiego, gdzie zostanie przeprowadzona wstępna kontrola stanu zdrowia pod kątem przydatności do służby wojskowej. Ma to na celu przygotowanie do reformy poboru do wojska, która startuje 1 stycznia 2026 roku – informuje Ministerstwo Ochrony Kraju.

W roku 2026 na listy poborowych zostaną wciągnięci wszyscy młodzi ludzie, którzy ukończą szkołę średnią i 18 lat.

Zachęca się też osoby, które ukończyły 18 lat i trafiły na listę poborowych, aby nie czekały na pobór, lecz z własnej woli stawily się do wojska. W takim przypadku poborowi będą mogli uzgodnić ze Służbą Poborową odpowied-

ni dla nich termin i miejsce odbycia służby wojskowej. Młodzi mężczyźni, którzy sami zdecydowali się pójść do wojska, otrzymają też wyższe świadczenia pieniężne. Wszystkim poborowym, którzy po odbyciu służby postanowią studiować, otrzymają do-

datkowo 0,5 pkt konkursowego.

Należy podkreślić, że od 2026 roku służba w wojsku nie będzie odraczana studentom, którzy wstąpią na studia po tym, gdy zostali wciągnięci na listę poborowych.

Fot. Marian Paluszkiewicz

Nowe lokale gastronomiczne na lotnisku w Wilnie

W ciągu najbliższych dwóch lat planowane jest otwarcie 6 nowych lokali gastronomicznych na lotnisku w Wilnie, których działalnością zajmie się spółka „Select Service Partner Lithuania”, spółka zależna międzynarodowej firmy „Select Service Partner” na Litwie.

Umowa podpisana przez Litewskie Porty Lotnicze z firmą przewiduje, że „Select Service Partner Lithuania” otrzyma sześć lokali komercyjnych, w których pasażerowie znajdą marki, które z powodzeniem działają na wielu europejskich lotniskach, takie jak „Burger King”.

Szacuje się, że łączna powierzchnia nowych lokali gastronomicznych wyniesie 1,2 tys. metrów kwadratowych.

Podkreśla się, że nowe restau-

racje i kawiarnie zostaną otwarte zarówno w nowym terminalu odlotów, który swoje podwoje otworzy w lutym przyszłego roku, jak i

w pozostałych obszarach lotniska w ciągu najbliższych kilku lat, po przebudowie starych terminali.

Fot. Marlena Paszkowska

Prezydent przedstawił posłom kandydata na premiera

We wtorek, 19 listopada, prezydent Gitanas Nausėda przedstawił posłom kandydaturę Gintautasa Paluckasa, lidera koalicji rządzącej, na stanowisko premiera.

„Chociaż przed nami wiele wyzwań, wierzę, że motywacja Gintautasa Paluckasa, jego doświadczenie i zespół ministrów, który zostanie utworzony, pozwolą na wysłuchanie z szacunkiem wszystkich obywateli Litwy, na dostrzeżenie i reagowanie na ich problemy. Wierzę w konstruktywną i opartą na dialogu pracę. Tego szczerze życzę nam wszystkim” – powiedział prezydent podczas wtorkowego posiedzenia w Sejmie.

Prezydent mówił też o wyzwaniach, które stoją przed nowym rządem. Wśród najważniejszych priorytetów wymienił bezpieczeństwo. „Najbardziej aktualną kwestią jest obecnie bezpieczeństwo Litwy i całej Europy. Musimy w dalszym ciągu wspierać Ukrainę, spełniać zobowiązania wobec partnerów i wzmacniać nasze siły zbrojne. Przyszły rząd będzie musiał szybko, dokładnie i jakościowo wdrożyć osiągnięte porozumienia, a także odpowiednio wyposażyć naszych żołnierzy” – powiedział Nausėda.

Podkreślił, że „kwestia finansowania obronności nie jest już dziś przedmiotem dyskusji, a „jest to konkretne zadanie dla przyszłego rządu i rządzącej większości”.

Zdaniem prezydenta, bezpieczeństwo Litwy to także silna gospodarka i silni ludzie. „Chociaż spodziewamy się dalszego silnego wzrostu, założenie to może się nie spełnić. Dlatego przyszły rząd będzie miał za zadanie zdecydowanie wdrożyć bardziej sprawiedliwą politykę podatkową, zapewnić przedsiębiorstwom lepszy dostęp do finansowania, poszerzyć rynki eksportowe i promować inwestycje” – mówił prezydent.

W swoim przemówieniu Nausėda akcentował też znaczenie polityki wzmacniania rodziny. „W miarę dalszego rozwoju gospodarki będą rosły także finanse państwa, dochody obywateli będą rosły, ale samo to nie wystarczy. Musimy już teraz reagować na zmiany demograficzne. Przyszły rząd będzie musiał stworzyć nowoczesną politykę wzmacniania rodziny, poprawiać sytuację seniorów, zapewnić kontrolowaną migrację i wykorzystać cały arsenał dostępnych środków do zwalczania wykluczenia” – powiedział prezydent.

Zwrócił też uwagę na problemy w dziedzinie zdrowia, m.in. na kolejki do lekarzy, sporą odległość do placówek zdrowia, brak lekarzy, niewystarczający dostęp do innowacyjnych leków i in.

Prezydent podkreślił również, że ani nauczyciele, ani uczniowie oraz ich rodzice nie są zadowoleni z obecnego stanu edukacji. „Przyszły rząd będzie miał zadanie odbudowania zaufania społeczności oświatowej i społeczeństwa. Potrzebne będą dobrze przygotowane, wyważone rozwiązania, skierowane na jakość edukacji i różnice w regionach” – powiedział prezydent.

Od nowego rządu oczekuje też większej uwagi wobec infrastruktury i regionów kraju.

Kandydat na premiera we wtorek też wygłosił przemówienie w Sejmie i odpowiedział na pytania posłów.

Z kandydatem na szefa rządu zamierzają się spotkać frakcje sejmowe.

Głosowanie w sprawie wyrażenia zgody na mianowanie Gintautasa Paluckasa na stanowisko premiera zaplanowano w Sejmie na 21 listopada. Do zatwierdzenia kandydata na premiera wystarczy większość głosów parlamentarzystów.

Zgodnie z Konstytucją Republiki Litewskiej prezesa Rady Ministrów powołuje i odwołuje prezydent za zgodą Sejmu.

Na Litwie rozpoczęły się wojskowe ćwiczenia z cyberobrony

W dniach 13–22 listopada Wojsko Litewskie organizuje ćwiczenia z zakresu cyberbezpieczeństwa „Gintarinė migla 2024” (pol. „Bursztynowa mgła 2024”).

„Celem ćwiczeń jest wzmocnienie umiejętności w zakresie cyberobrony oraz współpracy międzynarodowej i międzyinstytucjonalnej sił cybernetycznych armii litewskiej” – czytamy w komunikacie Wojska Litewskiego.

Jak podano, podczas ćwiczeń tworzone będą realistyczne wektory cyberataków, takich jak DDoS, APT, kradzież danych konkretnych osób (ang. spear-phishing), ataki ransomware itp. Podczas tych ataków oceniane będą zdolności uczestników do identyfikowania, analizowania i zapobiegania incydentom cybernetycznym.

Międzynarodowe ćwiczenia z zakresu cyberbezpieczeństwa „Gintarinė migla” organizowane są od 2013 roku, kiedy to zidentyfikowano operacyjne znaczenie domeny cybernetycznej w szerokim kontekście operacji wojskowych. Powstała potrzeba szkolenia oraz posiadania środków i możliwości skutecznej ochrony infrastruktury krytycznej wojska oraz instytucji państwowych i cywilnych przed zagrożeniami cybernetycznymi. Cele stawiane podczas ćwiczeń stale rosną, zwiększa się zaangażowanie jednostek wojskowych z zagranicy, zwiększa się także zaangażowanie sektora państwowego i cywilnego.

Na podst. kariuomene.lt

„Wspólnym wysiłkiem sprostamy wyzwaniom”

(Ciąg dalszy ze str. 1)

równo przedstawiciele polskich szkół i organizacji społecznych na Litwie, jak i polityków, samorządowców i wszystkich tych, którym leżą na sercu sprawy polskiego szkolnictwa na Wileńszczyźnie.

„Szkoła polska na Litwie nie raz stawała w obliczu poważnych zagrożeń „być czy nie być”, jednak przetrwała i stanowi składową część oświaty Litwy. Właśnie dlatego aktualiom polskiego szkolnictwa jest poświęcona konferencja oświatowa „Polskie dziecko w polskiej szkole”, którą już po raz 27. organizuje Związek Polaków na Litwie” – otwierając konferencję powiedziała Edyta Klimaszewska, wiceprzewodnicząca Wileńskiego Rejonowego Oddziału ZPL.

Nie damy ograniczyć polskiego szkolnictwa

Od wyzwań, stojących obecnie przed polskimi szkołami na Litwie, rozpoczął swoje przemówienie prezes Związku Polaków na Litwie, poseł do Parlamentu Europejskiego Waldemar Tomaszewski. Przywołał nakreślone przez ministerstwo oświaty przed końcem kadencji plany względem szkół mniejszości narodowych, polegające na ograniczeniu nauczania w językach ojczystych. Nie jest to czymś nowym, podkreślił, bo próby ograniczenia polskiej oświaty na Litwie były od zawsze, ale udawało się je wspólnymi siłami pokonać. Zaznaczył, że „nie damy się” i tym razem. „Nie damy ograniczyć polskiego szkolnictwa, bo to wartość sama w sobie – to i nasza tożsamość narodowa, i pielęgnowanie języka ojczystego, i przyszłość naszych dzieci – powiedział Tomaszewski. – To sprawa bardzo ważna i zasadnicza. Bardzo mocno liczymy na wsparcie państwa polskiego i mamy to wsparcie, bo wspólnym wysiłkiem możemy sprostać wyzwaniom, które okresowo wracają na wokandę naszego polskiego szkolnictwa”.

Przypomniał, że całkiem niedawno, w marcu tego roku, ZPL zorganizowało w Wilnie wiec w obronie tradycyjnego modelu szkół mniejszości narodowych na Litwie, reagując na rozważane przez resort oświaty zmiany w szkołach mniejszości narodowych. Na manifestację przyszły trzy tysiące ludzi. Te działania, jak podkreślił, pokazały samoorganizację i siłę jedności polskiej społeczności i były w sumie udane, bo podał się do dymisji wicepremier Wilna Arūnas Šileris, który atakował stołeczne szkoły mniejszości narodowych, a ministerstwo oświaty już nie afiszowało się próbami „nękania polskiego szkolnictwa”. Jednak w listopadzie resort oświaty znów powrócił do tego tematu. Tomaszewski wyraził jednak nadzieję, że nowy

rząd nie będzie przesuwiał tych projektów dotyczących zmian w szkołach mniejszości narodowych, ale że próby będą, to, jak zaznaczył, nie da się wykluczyć.

Polska szkoła to nie tylko nauczanie, ale i wspólnota narodowa

„Wiemy, że oświata polska jest ciągle solą w oku naszych oponentów, nieważne z jakiej partii. Bo pamiętamy, że wszystkie ograniczenia językowe akurat wprowadzili socjaldemokraci” – konstatawał europoseł. Przywołał niedawne wydarzenia w rejonie wileńskim, kiedy to frakcja socjaldemokratyczna wystąpiła z

„Nasza propozycja jest taka, aby na lekcjach języka państwowego klasy były dzielone nie na dwie grupy, jak jest teraz, a na trzy, bo wtedy będzie mniejsza liczba uczniów, tyle samo godzin i lepsze nauczanie” – mówił lider ZPL.

Podsumowując swoje przemówienie Tomaszewski mówił o staraniach o zachowanie siatki szkół polskich na Wileńszczyźnie, podnoszenie jakości nauczania. „Żeby szkoła polska była dobra, to trzeba, żeby ona w ogóle była. Nasze szkoły naprawdę są dobre, mają wspaniałych nauczycieli. Polska szkoła to nie tylko nauczanie, ale i wspólnota narodowa, i wspólnota ducha. Ile roz-

młodzieży, darzony jest odpowiednim szacunkiem oraz potwierdza tożsamość Polaka na Litwie. Dodała też, że Stowarzyszenie wraz z nauczycielami polonistami nie zaprzestaje upominania się o możliwość zdawania egzaminu maturalnego z języka ojczystego na dwóch poziomach: podstawowym i rozszerzonym (szkolny i państwowy), jak to mają uczniowie szkół litewskich składający maturę z języka ojczystego. Na razie polscy maturzyści mogą zdawać tylko państwowy egzamin z języka polskiego.

Prezes „Macierzy Szkolnej” poruszyła też kwestię zapowiadanego

które nie posiadają wymaganej liczby uczniów. Polityk wyraziła nadzieję, że nowy rząd dokona weryfikacji reformy, np. co do kryteriów liczby dzieci w szkole czy klasie, jak też przedstawionej przez resort oświaty propozycji zmian w szkołach mniejszości narodowych. Tamašunienė ma też nadzieję, że nowe kierownictwo resortu oświaty odwoła wprowadzony przez poprzednią ministrę obowiązkowy sprawdzian z języka litewskiego i literatury w klasie czwartej, który wywołał „oburzenie nie tylko wśród nauczycieli klas początkowych w szkołach mniejszości narodowych, ale też i nauczycieli w szkołach litewskich”.

Rita Tamašunienė podkreśliła determinację, współpracę „Macierzy Szkolnej”, szkół, rodziców i całej polskiej społeczności w dążeniu o zachowanie na Litwie polskich szkół i przedszkoli.

Wsparcie ze strony Macierzy

Obecny na konferencji przedstawiciel Ambasady RP na Litwie, pierwszy sekretarz Wydziału Polityczno-Ekonomicznego Daniel Ślupek zapewnił o dalszym wsparciu polskiej społeczności na Litwie. Powiedział, że Polacy na Litwie zawsze mogą liczyć na Ambasadę zarówno jako na partnera w projektach rozwojowych, infrastrukturalnych czy dotyczących kultury, tożsamości i świąt narodowych, „Jak również w tym, żeby te problemy, które Państwo podnoszą, żeby je nagłaśniać, żeby pokazywać, że pamiętamy o tym, co jest zapisane w traktacie polsko litewskim, którego trzydziestą rocznicę w tym roku obchodziliśmy” – mówił Daniel Ślupek.

Szkoła w Jęczmieniskach

Podczas konferencji wygłoszone zostały referaty na aktualne tematy polskiego szkolnictwa na Litwie.

Bożena Lachowicz przybliżyła wszystkim działalność powstałej w 1937 roku Szkoły Podstawowej w Jęczmieniskach (rejon wileński), w której pracuje jako starszy nauczyciel historii. Szkoła ta, do której obecnie uczęszcza 50 uczniów, od kilku lat walczy o przetrwanie. „Już trzeci rok z rzędu proponowano nam przyłączenie się jako filii do Gimnazjum im. Konstantego Parczewskiego w Niemenczyźnie. Sprzeciwia się temu kolektyw, poparli nas rodzice. Szkoła podstawowa została zachowana dzięki decyzji Rady samorządu rejonu wileńskiego” – powiedziała pani Bożena. Dodała, że niektórzy nie rozumieją sprzeciwu społeczności szkolnej, bo przecież jako filia też można działać. „Ja na to pytanie również pytaniem odpowiem. Gdzie są te szkoły, które zostały filiami?

(Dokończenie na str. 6)

zamiarem utworzenia w niektórych polskich szkołach rejonu wileńskiego, m.in. w Zujunach, klas litewskich. Rada, której trzon stanowią radni z AWPL-ZChR, odrzuciła taką propozycję. „Ale to ilustruje, gdzie tkwi nasza obrona polskich szkół, że tkwi w jedności i posiadaniu swej reprezentacji, która może określić procesy hamować czy przekreślać” – mówił Tomaszewski i dodał, że jeśli nie będziemy mieli dobrej organizacji i samoorganizacji polskiej społeczności, to trudno będzie obronić nasze szkoły.

Wracając do tematu proponowanych przez resort oświaty zmian w szkołach mniejszości narodowych, Tomaszewski zaznaczył, że są to bezprawne działania. Po pierwsze, jak wskazał powołując się na Stowarzyszenie Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”, nie było żadnej dyskusji z przedstawicielami polskiej społeczności, co jest nie do przyjęcia w kraju demokratycznym. Po drugie, dodał, że polsko-litewski traktat o przyjaznych stosunkach i dobrośąsiedzkiej współpracy gwarantuje nauczanie w języku polskim na poziomie szkoły 12-letniej i nie może być żadnego wprowadzania nauczania przedmiotów w języku niepolskim. Owszem, dodał, że polska społeczność popiera propozycję zwiększania nauczania języka litewskiego, ale nie może to odbywać się kosztem innych przedmiotów.

maitych imprez tu się odbywa! To fenomen. To powód do dumy. Musimy to zachować” – mówił europoseł. Dodał, że potrzebna jest również dyskusja i doskonalenie się i to jest czynione dzięki „Macierzy Szkolnej”, Polsce oraz społeczności szkolnej.

„Dziękuję siłaczom i siłaczkom szkoły polskiej na Litwie za to, że polska szkoła jest, że została zachowana, że rozwija się i będzie aktywnie, z powodzeniem działała w przyszłości” – powiedział Tomaszewski.

Język ojczysty jest ważny dla naszej młodzieży

O jednym z ostatnich osiągnięć polskiej społeczności na niwie oświaty wspomniała Krysztyna Dzierżyńska, prezeska Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”. „Po 25 latach mozołnych zabiegów całej społeczności polskiej udało się przywrócić egzamin maturalny z języka ojczystego, który stał się egzaminem państwowym – powiedziała Dzierżyńska. – Przeprowadzony przed rokiem sprawdzian pośredni dla klas jedenastych był pomyślny, zaś tegoroczne wyniki z państwowego egzaminu z języka polskiego naprawdę dobre. Maturzyści z polskich szkół Wileńszczyzny zdobyli 28 setek”. Dowodzi to, jak zaznaczyła, że język ojczysty jest ważny dla naszej

przez resort oświaty zwiększania godzin nauczania języka litewskiego w szkołach mniejszości narodowych, wprowadzając nauczanie większości przedmiotów w języku litewskim. „Takie posunięcie nie służy integracji. Jest to bezpośredni kierunek ku asymilacji i zanikaniu szkoły z polskim językiem nauczania, która na Litwie ma wielowiekowe tradycje. Dlatego też żądamy zaprzestania kolejnych eksperymentów na uczniach szkół polskich oraz poszanowania prawa i woli rodziców do decydowania, w jakiej szkole i w jakim języku ma się odbywać edukacja ich dziecka” – mówiła Dzierżyńska. Zaapelowała do rodziców, by „porzucili pragmatyczne rozważania i pamiętali, że jedynym sposobem na utrzymanie polskości jest edukacja dzieci i młodzieży w języku ojczystym”.

Determinacja i wspólne dążenie

Posłanka na Sejm Rita Tamašunienė podkreśliła, że odchodzący rząd wprowadził wiele zamieszania w całym systemie edukacji. Realizowana reforma tzw. „Szkół Tysiąclecia” spowodowała, że pod znakiem zapytania stanęła działalność wielu szkół w całym kraju. Wskazała na piękny przykład samorządów na Wileńszczyźnie, które starają się dofinansować te szkoły,

„Wspólnym wysiłkiem sprostamy wyzwaniom”

(Dokończenie ze str. 5)

Gdzie jest Szkoła Podstawowa w Tarkańcach? Gdzie jest Szkoła Podstawowa w Orzelówce? Gdzie jest Szkoła Podstawowa w Pikieliszkach, w Wesolówce? Co się dzieje ze Szkołą Podstawową w Sużanach? Na tym terenie było tyle szkół podstawowych i zostały tylko nazwy, więc my upieramy się jak ten kozioł rogami i mówimy „nie”! My próbujemy walczyć i walczymy!” – mówiła nauczycielka historii.

Podkreśliła, że wiosną tego roku szkoła została poddana audytowi zewnętrznemu, podczas którego oceniano organizację i jakość pracy placówki. Wnioski kontroli były pozytywne, podkreślając wysoki poziom, zaangażowanie kadry nauczycielskiej oraz efektywność realizowanych programów edukacyjnych. „Jed-

nak mimo pozytywnych ocen liczba uczniów nadal pozostaje poniżej wymaganej normy. To stanowi poważne zagrożenie dla dalszego funkcjonowania szkoły i w obliczu realnego ryzyka zamknięcia szkoły konieczne są działania zarówno ze strony władz lokalnych, jak i społeczności lokalnej, aby ocalić placówkę, która stanowi ważny punkt na edukacyjnej mapie regionu”.

Bożena Sinkevičienė, wiceprezesa Związku Polaków na Litwie, dyrektorka żłobka-przedszkola w Mickunach mówiła o polskich przedszkolach na Litwie, o możliwościach i wyzwaniach, stojących przed tymi placówkami. Zachęcała rodziców, aby oddawali swoje dzieci do polskich przedszkoli, bo to narybek dla polskich szkół.

Odnaki za krzewienie polskości

Konferencja oświatowa była wspaniałą okazją do uhonorowania osób za całokształt działalności pedagogicznej, krzewienie polskości i oświaty polskiej na Litwie, wieloletnią pracę na rzecz polskości. Decyzją Rady Związku Polaków na Litwie Złote Odnaki ZPL za krzewienie polskości na Litwie otrzymali: Krystyna Dzierżyńska, Zofia Matarewicz, Jadwiga Ksienzowa, Elwira Lepilowa, Anna Jankowska, Bożena Lachowicz, Franciszka Jankowska i Jolanta Antoncewa.

Spotkanie upiększył występ zespołu tanecznego „Przyjaźń” z Mejszagoly. Po przemówieniach i dyskusji uczestnicy konferencji przyjęli uchwałę 27. konferencji i wystosowali oświadczenie oraz apel do rodziców.

Jadwiga Ksienzowa – prezeska koła ZPL „Kluczyk”, członkini Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”.

Krystyna Dzierżyńska – prezeska Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”, wieloletnia wiceprezes.

Franciszka Jankowska – wieloletnia nauczycielka klas początkowych w Gimnazjum w Beždanach, członkini Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna” i ZPL, współzałożycielka zespołu artystycznego „Melodia”.

Bożena Lechowicz – silaczka oświaty polskiej w Jęcmieniszkach. Jest członkinią Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”, członkini Zarządu Wileńskiego Rejonowego Oddziału Związku Polaków na Litwie, członkini AWPL-ZChR.

Anna Jankowska – członkini Zarządu Wileńskiego Rejonowego Oddziału Związku Polaków na Litwie, wicedyrektorka Gimnazjum im. św. Stanisława Kostki w Podbrzeziu, prezeska koła AWPL w Podbrzeziu.

Elwira Lepilowa – wieloletnia wicedyrektorka Gimnazjum w Żujunach oraz w Progimnazjum im. Jana Pawła II w Wilnie, wieloletnia radna samorządu rejonu wileńskiego i przedstawicielka Komitetu oświaty, wieloletnia członkini Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”.

Zofia Matarewicz – członkini Zarządu Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”, wieloletnia dyrektorka przedszkola-szkoły „Wilia” w Wilnie.

Jolanta Antoncewa – wieloletnia dyrektorka szkoły podstawowej w Rakańcach, członkini AWPL, członkini Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”, prezeska koła ZPL w Mariampolu.

Święto sportu sprawnych inaczej „Jesteśmy” w Podbrzeziu

Różni, niepowtarzalni i równi

14 listopada w Podbrzeziu odbyło się tradycyjne święto sportowe, dedykowane osobom sprawnym inaczej z rejonu wileńskiego. Święto sportu zostało zorganizowane przez Centrum Sportu Rejonu Wileńskiego we współpracy z Gimnazjum im. św. Stanisława Kostki w Podbrzeziu. Termin też został wybrany nieprzypadkowo, ponieważ corocznie na początku grudnia obchodzony jest Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych.

W uroczystości wzięły udział osoby z różnymi rodzajami niepełnosprawności, mieszkające w rejonie wileńskim. Przybyli podopieczni Centrum Dziennego Pobytu w Niemenczynie, domów opieki socjalnej w Prudziškach i Kosinie oraz osoby z gmin Rudomino, Podbrzezie, Czarny Bór. Dyrekcja i uczniowie gimnazjum serdecznie powitali gości i uczestników święta. Na otwarciu święta Martynas Motuzas, radny rejonu wileńskiego, przekazał pozdrowienia od mera rejonu wileńskiego Roberta Duchniewicza, życząc dobrego nastroju i osiągnięcia fantastycznych wyników. Žilvinas Mišeikis, zastępca przewodniczącego Rady ds. Opieki nad Osobami Niepełnosprawnymi Rejonu Wileńskiego oraz Marian Kaczanowski, dyrektor Centrum Sportu Rejonu Wileńskiego życzyli uczestnikom udanej rywalizacji, dobrego nastroju oraz zadowolenia z osiągniętych wyników.

Naprawdę wszyscy jesteśmy różni i niepowtarzalni, każdy z nas ma prawo na pełnowartościowe życie, realizować swoje możliwości, uczyć się, pracować, uprawiać sport i odpoczywać, tworzyć razem ze wszystkimi – to udowodnić mieli możliwość uczestnicy sportowego festiwalu, sprawdzając swoje siły w 7 dys-

cyplinach sportowych: warcaby, szachy, bocce, cornhole, koszykówka, rzutki, tenis stołowy.

Zwycięzcom w poszczególnych dyscyplinach sportowych wręczono medale i nagrody, wszyscy uczestnicy uroczystości otrzymali także pamiątkowe medale, dyplomy oraz słodkie nagrody (miód), ufundowane przez Centrum Sportu. Metodyk Centrum Sportu Andrius Mačėnas także sprezentował rakiety do gry w tenisa stołowego. Medale, dyplomy i nagrody wręczyli: radny Martynas Motuzas, zastępca przewodniczącego Rady ds. Opieki Społecznej dla Osób Niepełnosprawnych rejonu wileńskiego Žilvinas Mišeikis, starosta gminy Podbrzezia Agata Puncėvičienė, starszy specjalista Wydziału Kultury, Sportu i Turystyki Krystyna Małyško oraz dyrektorka gimnazjum Jolanta Driukienė.

Dziękujemy uczestnikom święta, osobom towarzyszącym oraz gościom za udział oraz ciepłe słowa. Dla dyrekcji Gimnazjum im. św. Stanisława Kostki za możliwość zorganizowania imprezy i wszelką pomoc w jej trakcie. Dziękujemy również uczniom gimnazjum za wolontariat w organizacji wydarzenia.

Marian Kaczanowski, dyrektor Centrum Sportu Rejonu Wileńskiego

W stolicy

Dobiegła końca odbudowa zniszczonego w wyniku pożaru bloku mieszkalnego

W stolecznej dzielnicy Wirszuliszki dobiegł końca ważny etap odbudowy uszkodzonego w wyniku eksplozji i pożaru w styczniu br. bloku mieszkalnego w stolecznej dzielnicy Wirszuliszki. Główne prace, które stołeczny samorząd zobowiązał się wykonać, zostały zakończone: zamontowano nowe żelbetowe ściany zewnętrzne, klatki schodowe, dach, wstawiono nowe okna.

W bloku mieszkalnym wymieniono system grzewczy, mieszkania są już ogrzewane, zainstalowano systemy dostaw zimnej i gorącej wody oraz prądu, we wszystkich mieszkaniach zainstalowano nowe liczniki. Trwają prace wykończeniowe na odbudowywanej klatce schodowej, która ucierpiała w pożarze. Zgodnie z obietnicą od grudnia mieszkańcy będą mogli przystąpić w swoich mieszkaniach do prac wykończeniowych.

Eksplozja i pożar, do których doszło w styczniu br. w bloku mieszkalnym w Wirszuliszkach, pozbawiły dachu nad głową 57 mieszkańców. Pięć mieszkań z 30 zostało całkowicie zniszczonych, osiem zostało zalanych, w kolejnych siedmiu doszło do niewielkich zniszczeń, a dziesięć kolejnych w pożarze nie ucierpiało. Na odbudowę domu stołeczny samo-

rząd przeznaczył około 900 tys. euro: na prace rekonstrukcyjne, rekompensaty dla poszkodowanych mieszkańców, wydatki na ich zakwaterowanie i wyżywienie, zagospodarowanie terenu wokół bloku mieszkalnego, ochronę terenu, ekspertyzę i zabezpieczenie budynku, usługi komornicze, remont instalacji elektrycznej, czyszczenie systemów wentylacyjnych w pobliskim przedszkolu. Prace związane z demontażem i odbudową uszkodzonych konstrukcji budynku rozpoczęły się pod koniec maja. Demontaż i wymiana uszkodzonych w wyniku eksplozji i pożaru żelbetowych konstrukcji budynku nadzorowa-

ła firma „Vilniaus vystymo kompanija”.

Na dzień dzisiejszy stan awaryjny bloku mieszkalnego został zlikwidowany, częściowo wykończono mieszkania. Dopóki będzie trwał ostatni etap prac wykończeniowych w mieszkaniach, wszyscy mieszkańcy, którzy obecnie mieszkają w przydzielonych mieszkaniach socjalnych, będą mogli w nich pozostać tyle, ile będzie to konieczne.

W wykonanym z wielkiej płyty bloku jest 30 mieszkań, dwie klatki schodowe, pięć pięter z piwnicą. Ogólna powierzchnia budynku – 2 781 metrów kwadratowych.

Nowy standard zazieleniania ulic

Samorząd m. Wilna prezentuje sporządzony wspólnie ze specjalistami organizacji pożytku publicznego „Vilniaus miesto parkai” nowy standard zazieleniania ulic i przestrzeni publicznych.

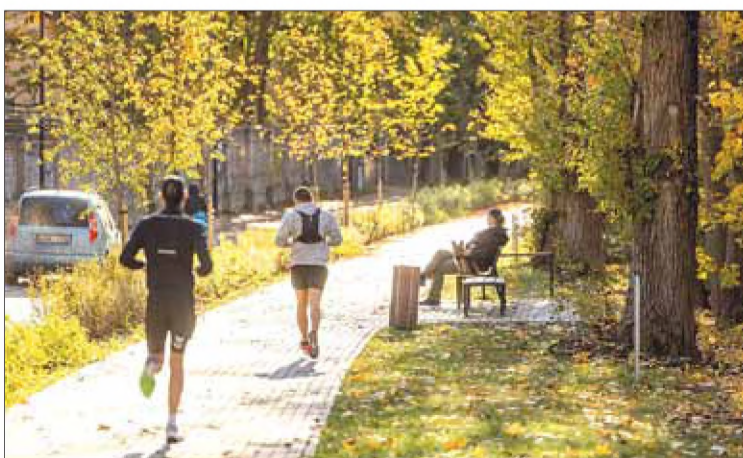
Wytyczne te pomogą zapewnić jednolity plan zazieleniania miasta i wspólne zasady oparte na doradztwie naukowym i wyzwaniach współczesnego świata – zmianach klimatu i rosnącej liczbie katastrof meteorologicznych. Jest to pomoc dla każdego, kto projektuje lub utrzymuje tereny zielone – projektantów,

deweloperów, prywatnych właścicieli gruntów. Standard zazieleniania obejmuje cały proces, począwszy od wyboru miejsca i gatunków roślin, poprzez metody przygotowania terenu, techniki sadzenia, pielęgnacji roślin, metody zbierania wody deszczowej, po ochronę drzew podczas budowy i rekonstrukcji oraz odległości sadzenia drzew w mieście zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wytyczne te skierowane są do wszystkich, którzy projektują, zazieleniają i utrzymują przestrzenie publiczne w mieście – archi-

tektów, architektów krajobrazu, projektantów krajobrazu, wykonawców projektów, deweloperów.

Wileński standard zazieleniania został opracowany w oparciu o najnowsze badania naukowe i praktykę innych miast europejskich. „Prawie wszystko, co zawarliśmy w standardzie, zostało wypróbowane w praktyce. Konsultowaliśmy się z ekspertami, którzy codziennie sadzą i pielęgnują zieleń, widzą, co działa, a co nie. Wybraliśmy gatunki odpowiednie dla naszego klimatu. Korzystaliśmy również z doświadczeń innych miast, mieliśmy wiele kontaktów z zagranicznymi kolegami” – powiedziała architektka krajobrazu-ekolożka z organizacji pożytku publicznego i jedna z autorek standardu Vaiva Marozienė.

Zwróciła uwagę, że znane architektom krajobrazu i planistom podręcznikowe prawdy często nie sprawdzają się w dzisiejszym zmieniającym się środowisku. Podkreśliła, że różne wdrożone środki będą monitorowane przez wiele lat, dlatego standard będzie stale aktualizowany.

§ Zapytaj, nie zbłądzisz!

Porady prawne

Jak najlepiej załatwić formalności, gdy akcjonariuszami spółki są małżonkowie? (2)

Chociaż udziały czy dywidendy stanowią majątek wspólny, nie oznacza to, że prawa udziałowców realizują oboje małżonkowie.

Zgodnie z założeniami Ustawy o spółkach akcyjnych właściciel akcji jest identyfikowany na podstawie wpisów w odpowiednich dokumentach. Właścicielem akcji zdematerializowanej jest osoba, na imię której otwarty został osobisty rachunek papierów wartościowych, z zastrzeżeniem ustawowo przewidzianych wyjątków, natomiast właścicielem akcji materialnej jest osoba wskazana w akcji. Oprócz tego, zgodnie z ustawowym wymogiem spółka z ograniczoną odpowiedzialnością ma sporządzić listę swoich udziałowców, która jest przedstawiana zarządcy Rejestru Podmiotów Prawnych.

Tak więc, posiadanie akcji przez małżonka pozostającego we wspólności majątkowej nie czyni go akcjonariuszem w rozumieniu Ustawy o spółkach. Prawa akcjonariusza realizuje wyłącznie małżonek, który jest zarejestrowany jako akcjonariusz.

Jeżeli każdy z małżonków jest udziałowcem spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i w ich osobistych rachunkach papierów wartościowych podane jest, że jeden z nich posiada 10 proc. udziałów, a drugi – 90 proc., zarówno 10 proc., jak i 90 proc. udziałów stanowią majątek wspólny obojga małżonków w równych częściach. Jednakże swoje prawa udziałowca każdy z małżonków wykonuje zgodnie z liczbą posiadanych udziałów.

Jeżeli małżonkowie chcą, by 10 proc. czy 90 proc. udziałów należało do nich osobiście, muszą podzielić udziały. Majątek wspólny może zostać podzielony przez małżonków w drodze notarialnej umowy o podziale majątku. Może ona zostać zawarta zarówno w trakcie rozwodu, jak i bez rozwodu.

Oprócz tego jeszcze przed nabyciem akcji małżonkowie mogą zawrzeć umowę majątkową małżeńską i określić w niej pełną lub częściową rozdzielność majątkową. Można też uzgodnić, że nabywane papiery wartościowe będą stanowić majątek osobisty każdego z małżonków oraz omówić formy własności dywidend. Dywidendy mogą stanowić zarówno majątek osobisty, jak i majątek wspólny.

Rekordzista świata o bieganiu w stolicy

Rozslawiający Wilno i Litwę rekordami w biegach na 100 km i 100 mil oraz w biegu 24-godzinnym sportowiec Aleksandras Sorokinas co roku obala mity o granicach ludzkiej wytrzymałości. Za każdym rekordem stoi skrupulatne i konsekwentne przygotowanie. W Wilnie jest pięć miejsc, w których biegacze mogą spotkać mistrza świata.

A. Sorokinas, który w ubiegłym roku za osiągnięcia sportowe i rozslawianie imienia Wilna uhonorowany został Nagrodą św. Krzysztofa, mówi, że Wilno jest miastem osób sportujących, w którym wciąż powstają nowe przestrzenie do uprawiania sportu.

„Wilno to moje rodzinne miasto. Rośnie wraz ze mną i odwrotnie. Bywałem w wielu miastach, jednak Wilno jest dla mnie najlepsze. Szczególnie teraz, gdy powstaje dużo przestrzeni do uprawiania sportu, ścieżek sportowych i innej infrastruktury” – mówi utytułowany biegacz. I ujawnia, że ulubione przez niego miejsca do biegania to park Zakret, trasa wzdłuż rzeki w Poszylajciach, gdzie mieszka i Żyrmunach w kierunku Zielonych Jezior.

Napotkani biegacze zazwyczaj tylko się witają, nie prosząc o porady dotyczące biegania. Aleksandras mówi, że najważniejsze nie forsować, zwiększać dystanse stopniowo i powoli tworzyć komfortowe podstawy biegania.

A propos, do 2 grudnia wilanianie mogą zgłaszać kandydatów do Nagrody św. Krzysztofa – poszczególne osoby, stołeczne przedsiębiorstwa, placówki i organizacje, które w 2024 roku najbardziej się przyczyniły do rozslawiania imienia Wilna poza jego granicami.

Nagroda wręczana jest za zasługi i znaczący wkład w dziedzinie kultury i sztuki, innowacji i biznesu, oświaty i nauki, zdrowia, praworządności, ochrony środowiska, dobrobytu społecznego, sportu i in.

Zgłaszając kandydata do nagrody należy krótko i konkretnie podać jego znaczące zasługi dla Wilna i/lub jego mieszkańców w 2024 roku.

Najbardziej zasłużeni mieszkańcy Wilna tradycyjnie zostaną nagrodzeni w styczniu 2025 r. podczas ceremonii w stołecznym Ratuszu.

Prognoza pogody na tydzień						
Czwartek 21 listopada	Piątek 22 listopada	Sobota 23 listopada	Niedziela 24 listopada	Poniedziałek 25 listopada	Wtorek 26 listopada	Środa 27 listopada
3°C	1°C	0°C	3°C	4°C	3°C	4°C
0°C	-1°C	-2°C	0°C	2°C	1°C	3°C
Księżyc:		XI 15 	XI 23 	XII 01 	XII 08 	
		PEŁNIA	OSTATNIA KWADRA	NÓW	1 KWADRA	

KALENDARZ CODZIENNY

Czwartek, 21 listopada

Ofiarowanie Najświętszej

Maryi Panny

Słońce: wsch. – 8.01, zach. – 16.07
Długość dnia – 8 godz. 06 min.

Alberta, Konrada, Marii, Elwiry

Piątek, 22 listopada

Słońce: wsch. – 8.03, zach. – 16.06
Długość dnia – 8 godz. 03 min.

Cecylii, Filomeny, Marka, Stefana

Sobota, 23 listopada

Dzień Wojska Litewskiego

Słońce: wsch. – 8.05, zach. – 16.05
Długość dnia – 8 godz. 00 min.

Adeli, Grzegorza, Klemensa, Michała

Niedziela, 24 listopada

Jezusa Chrystusa Króla

wszechświata

Słońce: wsch. – 8.06, zach. – 16.03
Długość dnia – 7 godz. 57 min.

Agnieszki, Aleksandra, Flory, Franciszka, Jana, Marii, Romana, Walentego

21 LISTOPADA

2013 – późnym wieczorem po ogłoszeniu decyzji o odłożeniu podpisania umowy stowarzyszeniowej z UE w Kijowie rozpoczęła się masowa demonstracja protestacyjna – Euromajdan.

22 LISTOPADA

1893 – w Krożach (Kražiai, r. kielmski) Kozacy dokonali masakry wiernych, broniących kościoła przed przebudową na cerkiew, zabito 9 osób, 50 zostało rannych, 71 aresztowano („rzeź kroska”).

1993 – powstało Centrum Kultury Polskiej na Litwie im. Stanisława Moniuszki; prezes Apolonia Skakowska.

23 LISTOPADA

1923 – urodził się w Łodzi Robert Bolesław Zajonc, amerykański psycholog społeczny pochodzenia polskiego, twórca nowoczesnej psychologii społecznej (zm. 2008).

1963 – wszedł na ekrany brytyjski serial *Doctor Who*, najdłuższy serial science-fiction na świecie (w 1989 produkcja została zawieszona, powrócił w 2005).

24 LISTOPADA

303 – został święty biskup Akwilei Chryzogon, święty, męczennik; ciało zostało wyrzucone do morza, po 2 dniach jego głowa wypłynęła na brzeg i została z czcią pochowana.

Poniedziałek, 25 listopada

Międzynarodowy Dzień Eliminacji Przemocy wobec Kobiet

Słońce: wsch. – 8.08, zach. – 16.02
Długość dnia – 7 godz. 54 min.

Beaty, Elżbiety, Franciszki, Katarzyny, Ludwika, Marii, Mojżesza

Wtorek, 26 listopada

Światowy Dzień

Drzewa Oliwnego

Słońce: wsch. – 8.10, zach. – 16.01
Długość dnia – 7 godz. 51 min.

Delfinii, Jana, Konrada, Leona, Sylwestra

Środa, 27 listopada

Najświętszej

Maryi Panny od Cudownego

Medalika

Słońce: wsch. – 8.12, zach. – 16.00
Długość dnia – 7 godz. 48 min.

Franciszka, Gustawa, Hildy, Maksymiliana, Małgorzaty, Wergiliusza

25 LISTOPADA

1923 – zmarł Witold Nowodworski, historyk, prof. USB w Wilnie (ur. 1861). Pochowany na Rossie.

1943 – został powołany Naczelny Komitet Wyzwolenia Litwy (Vyriausias Lietuvos išlaisvinimo komitetas, VLIK); przewodniczący Steponas Kairys.

1973 – zmarł Laurence Harley (właśc. Zvi Mosheh Skikne), brytyjski aktor pochodzenia litewskozydowskiego (Joe z *Miejscana górze, Romeo i Julia*, 1954) (ur. 1928).

26 LISTOPADA

1943 – zmarł w Lesienicach (k. Lwowa, ob. Ukraina) por. Kazimierz Rzepka ps. „Ognik”, oficer WP, AK, cichociemny, dowódca ośrodka dywersyjnego Obwodu Lwów Wschód AK (ur. 1915).

27 LISTOPADA

1873 – urodził się Andrzej Galica, generał, pisarz (*Janosik: pieśń dramatyczna w 4 aktach*) (zm. 1945); organizator, w 1919 dowódca I Brygady Podhalańskiej.

2013 – zmarł Waldemar Świerzy, artysta plakatu, jeden z najlepiej rozpoznawanych grafików w Polsce i na świecie (*Nowy porządek władców Polski*) (ur. 1931).

WI. P.

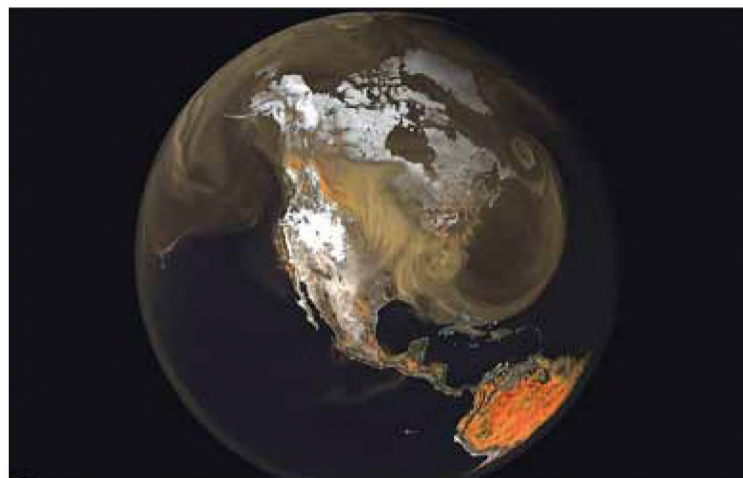
** OSTATNIA STRONA ** OSTATNIA STRONA **

Hollywoodzkie techniki pomagają NASA wizualizować dane superkomputerowe

Urzekające obrazy i filmy mogą ożywić dane. Studio wizualizacji naukowej (SVS) Narodowej Agencji Aeronautyki i Przestrzeni Kosmicznej (NASA) tworzy wizualizacje, animacje i obrazy, aby pomóc naukowcom w opowiadaniu historii ich badań i uczynić naukę bardziej przystępną i angażującą.

Korzystając z superkomputera Discover w Centrum Lotów Kosmicznych imienia Roberta H. Goddarda, wizualizatorzy wykorzystują zbiory danych generowane przez modele superkomputerowe do tworzenia bardzo szczegółowych, dokładnych i zachwycających wizualizacji za pomocą hollywoodzkich narzędzi filmowych, takich jak modelowanie 3D i animacja.

Korzystając z modeli superkomputerowych, wizualizatorzy SVS stworzyli opartą na danych naukowych animację emisji dwutlenku węgla poruszających się po planecie. Wizualizacja jest oparta na ogromnych zbiorach danych klimatycznych i bardzo szczegółowych mapach emisji stworzonych przez naukowców

NASA i partnerów zewnętrznych. Wynikowa wizualizacja pokazuje wpływ elektrowni, pożarów i miast oraz sposób, w jaki ich emisje rozprzestrzeniają się po całej planecie dzięki wzorcom pogodowym i przepływowi powietrza.

„Zarówno decydenci, jak i naukowcy starają się uwzględnić, skąd pochodzi dwutlenek węgla i jak wpływa to na planetę” – powiedziała Lesley Ott, klimatolog z NASA, której badania zostały wykorzystane do wygenerowania ostatecznej wizualizacji. „Widać

tutaj, jak wszystko jest ze sobą powiązane przez różne wzorce pogodowe”.

Łącząc wizualne opowiadanie historii z mocą superkomputerów, zespół SVS kontynuuje swoją pracę, aby przyciągać i łączyć się z odbiorcami, jednocześnie edukując ich w zakresie badań naukowych i wysiłków NASA.

NASA zaprezentuje 29 osiągnięć obliczeniowych agencji na SC24, międzynarodowej konferencji superkomputerowej, w dniach 18-22 listopada 2024 r. w Atlancie.

ŚMIECH NA ZDROWIE

Blondynka rozpoczęła pracę jako szkolny psycholog.

Zaraz pierwszego dnia zauważyła chłopca, który nie biegał po boisku razem z innymi chłopcami tylko stał samotnie.

Podeszła do niego i pyta:

– Dobrze się czujesz?

– Dobrze.

– To dlaczego nie biegasz razem z innymi chłopcami?

– Bo jestem bramkarzem.

♦ ♦ ♦ ♦

– Czemu rozstałeś się z Leną?

– A bo mi ciągle gałała „Ty mnie już nie kochasz!”.

– No i?

– Przekonała mnie.

♦ ♦ ♦ ♦

Na naszą rocznicę zorganizowałem wspaniałą kolację. Szampan, homar, krewetki. Gdy kończyliśmy ona zaproponowała zalotnie:

– Jak wrócimy do domu wynagrodzę ci to. Zrobię coś czego nie robiłam od lat.

– Daj spokój. Nie wcisnę gołąbków po tym wszystkim.

♦ ♦ ♦ ♦

– Coś taka wkurzona?

– Mężowi na urodziny kolowrotek kupiłam do wędki.

– No to chyba dobrze? Twój stary co weekend z kolegami prze-

ciez na ryby jeździ. Nie spodobał mu się?

– Gorzej. Zapytał co to jest.

♦ ♦ ♦ ♦

Idzie dziadek wieczorem ulicą nagle patrzy a tu żaba leży. Podniósł ją a ona przemówiła ludzkim głosem:

– Jak mnie pocałujesz to zamienię się w piękną kobietę.

Facet zdębiał w pierwszym momencie a po chwili mówi wkładając żabę do kieszeni:

– W moim wieku wolę mieć gadającą żabę.

♦ ♦ ♦ ♦

– Chciałabym coś praktycznego do pokoju dziennego – mówi kobieta w sklepie z dywanami.

– A ile Pani ma dzieci?

– Sześcioro.

– Najpraktyczniejszy byłby asfalt.

♦ ♦ ♦ ♦

Rozmowa podczas przyjmowania do pracy:

– Ile ma pani lat?

– Bliżej mi do trzydziestki, niż do dwudziestki.

– To znaczy ile?

– Pięćdziesiąt...

♦ ♦ ♦ ♦

– Jest Pan już całkowicie normalny – zegna psychiatra pacjenta opuszczającego szpital po długiej kuracji.

– Cóż to? Nie cieszy się Pan?

– A z czego mam się cieszyć, doktorze? Trzy lata temu byłem Napoleonem, a dziś jestem nikim.

♦ ♦ ♦ ♦

Kierowca w nowym BMW złapał gumę. Stał wiecek na poboczu i odkręca koło. Podjeżdża do niego łysy dres i pyta:

– Te stary, co robisz?

– Odkręcam koło.

Ten bierze kamień, wybija szybę i mówi:

– To ja biorę radio.

♦ ♦ ♦ ♦

Dzwoni Kowalski do banku:

– Czy to prawda, że dajecie kredyty na słowo honoru?

– Tak.

– Przecież to śmieszne! A jak was oszukam?

– Wtedy stanie pan przed Stwórcą i będzie panu wstyd.

– Ha, kiedy to będzie!

– Piątego pan nie odda, szóstego pan stanie.

